

Schumpeters vision av samhällsvetenskaperna*

Joseph A Schumpeter var fascinerad av hur nationalekonomin är och bör vara relaterad till de övriga samhällsvetenskaperna. Av de olika förslag till lösning på detta problem som Schumpeter presenterade under sin karriär, är det tredje – centrerat kring begreppet "Sozialökonomik" – det mest kreativa, argumenterar Richard Swedberg.

På den tid som Schumpeter växte upp och studerade vid universitetet – han föddes 1883 och skrev in sig 1901 vid Wiens universitet – var gränserna mellan de olika samhällsvetenskaperna betydligt mera flytande än de är idag; och det var också ganska vanligt att nationalekonomer med intresse följde vad som försiggick inom de andra samhällsvetenskaperna (se Swedberg [1991]). Trots detta var emellertid Schumpeter tämligen unik i det att han alltid försökte hålla sig à jour med vad som försiggick inom de övriga samhällsvetenskaperna. Frukterna av Schumpeters breda intresse kan idag avnjutas och inspekteras av oss alla: mästerverket *Capitalism, Socialism and Democracy* [1942] innehåller exempelvis ett mycket viktigt bidrag till statsvetenskapen i form av en teori om demokratins väsen; Schumpeter skrev också ett antal artiklar i sociologi, som läses alltjämt, särskilt då "Skattestans kris" [1918]. Slutligen kan också nämnas att det bland Schumpeters ungdomsverk finns ett intressant litet verk om samhällsvetenskapernas historia och

framtid – *Vergangenheit und Zukunft der Sozialwissenschaften* – från 1915.

Samtliga dessa verk – *Capitalism, Socialism and Democracy*, de sociologiska artiklarna, och skriften om samhällsvetenskapernas historia – är väl värda en diskussion, speciellt om man har för avsikt att analysera Schumpeters bidrag till samhällsvetenskaperna.

Denna artikel har dock ett något annorlunda fokus – "Schumpeters vision av samhällsvetenskaperna" – och kräver därför också en något annorlunda infallsvinkel. Vad som skall diskuteras är alltså inte så mycket vad Schumpeter lyckades prestera på samhällsvetenskapernas område som den vision han hade av samhällsvetenskaperna. Som alla goda samhällsvetare visste Schumpeter inte endast hur man skall utföra en analys av ett visst ämne, enligt konstens alla regler; han hade också en egen vision av hur samhällsvetenskaperna i allmänhet skulle kunna förbättras, dvs hur man skulle kunna ändra på vissa av reglerna i själva grundförutsättningarna för samhällsvetenskaperna och därmed förbättra dessa. Schumpeters hemliga hopp var särskilt att

Docent RICHARD SWEDBERG är verksam vid Sociologiska institutionen vid Stockholms universitet. Han forskar för närvarande kring den ekonomiska sociologins grundvalar.

* Denna artikel har sitt ursprung i ett föredrag som gavs den 8 december 1994 vid ett seminarium om Adam Smith och Joseph A Schumpeter, arrangerat av Timbro.

en ny och mera slagkraftig nationalekonomi skulle kunna skapas på detta sätt.

Schumpeters begrepp "vision"

Innan jag redogör för hur Schumpeter betraktade samhällsvetenskaperna i stort, bör ett par ord sägas om hur Schumpeter använde begreppet "vision" – ett ord som han i regel skrev med stort "v" för att betona dess vikt. Det var särskilt mot slutet av sitt liv – mera exakt i det posthumt publicerade jätteverket *History of Economic Analysis* – som Schumpeter tog upp begreppet "vision" till behandling; och vad han har att säga på denna punkt är väl värt att känna till. Schumpeter definierade en vision som det som föregår själva analysen och som också förser denna med råmaterial; en vision är en "preanalytic act that supplies the raw material for the analytic effort" [1954, s 41]. Vad som karakteriserar Schumpeters syn på visionen är alltså att den kreativa vetenskapliga processen består av två steg: Steg 1 eller själva visionen; "the thing that comes first", säger Schumpeter, "is a Vision" [1954, s 561]. Och därefter kommer Steg 2: "the analytic effort", som Schumpeter kallar det.

Låt mig ta ett exempel som Schumpeter själv använde för att illustrera hans tankegång: varje stor nationalekonom har en slags generell uppfattning om hur den ekonomiska processen fungerar och hur saker och ting hänger samman. Notera ordvalet: en slags *generell* uppfattning om den ekonomiska processen; alltså inte *exakt och detaljerad* uppfattning. Steg 1 eller själva visionen är något "intuitivt", enligt Schumpeter, något som "liknar en konstnärlig skapelse" [1954, s 113, 562].

Mycket mer än så säger dock Schumpeter inte om själva visionen, och han berättar exempelvis aldrig om hur han själv kom att få sin egen briljanta vision om företagarens roll i ekonomin. Man kan naturligtvis gissa vad Schumpeter skulle ha sagt om han hade skrivit om detta. För-

modligen skulle resultatet ha blivit ungefär vad vi kan finna i Max Webers välkända uppsats från tiden för första världskriget, "Wissenschaft als Beruf" eller "Vetenskapen som kall", vilken innehåller en berömd passage om just vetenskaplig intuition och kreativitet. Weber säger här bl a att kreativa idéer kan aldrig *tvingas* fram och att de sällan infinner sig då man trålar vid skrivbordet. Däremot kan de exempelvis komma när man kopplar av efter middagen – liggande på soffan i salongen och rökande en cigarr, som Weber uttrycker det [1946, s 136].

Webers exempel med soffan och cigarren kan kanske också få oss att förstå följande anekdot om Schumpeter lite bättre; en anekdot som vanligtvis berättas för att illustrera hans stora excentricitet och exhibitionism:

"Oskar Morgenstern [berättar en av Morgensterns studenter] var mycket förtjust i att berätta om sitt första möte med Schumpeter, vilket agde rum före första världskriget i Wien. [När Morgenstern anlände till Schumpeters residens] fördes han in av en betjänt i ett mörkt men grandios rum med ett antal speglar och där ett par ljusstakar utgjorde den enda ljuskällan. Och där låg mästaren själv och tronade på en elegant soffa i sin morgonrock.' Det är så här jag gör när jag vill tänka', förklarade Schumpeter för den häpne Morgenstern" (Becker [1983, s 143]).

Den skapande processen bestod alltså för Schumpeter av två steg: först själva visionen och sedan dess utarbetande. Jag har redan sagt något om det första steget och skall nu ägna mig åt steg nummer 2. Här gäller det, säger Schumpeter, att samhällsvetarna eller ekonomerna är tillräckligt vältränade och skickliga i sitt fack så att de kan göra vetenskap av den ursprungliga visionen. Vad som behövs på detta stadium är alltså sådana saker som "teknisk träning", "matematisk skicklighet" och/eller "talang för att utveckla

ett argument" (Schumpeter [1954, s 847–848]).

Schumpeters digra historia av nationalekonomin, *History of Economic Analysis*, formligen vimlar av exempel på visioner som lyckats, på visioner som nästan lyckats, och på visioner som helt slagit fel. John Maynard Keynes – Schumpeters ärkerival – hade enligt Schumpeter såväl en distinkt vision av hur ekonomien fungerar som den tekniska färdighet som behövs för att göra innovativ nationalekonomi utav det hela. Sedan har vi de personer som visserligen haft en vision, men som inte riktigt förmått hitta på något nytt sätt att översätta denna till vetenskap. Friedrich List, den tyska nationalekonomen som var verksam under 1800-talets första hälft, hade visserligen "a grand vision" – men hans tekniska talang var av andra rangen, och resultatet blev knappast lysande från en vetenskaplig synvinkel – "not a scientific achievement", enligt Schumpeter [1954, s 504]. Och slutligen så har vi då de som visserligen haft en vision, men som inte förmått att göra något som helst vettigt utav det hela. Här nämner Schumpeter som ett av sina exempel en person som ni *inte* bör ha hört talas om: den amerikanske nationalekonomen Henry Carey, född 1793 och död 1879, samt författare till *Principles of Social Sciences* plus ett par andra bortglömda arbeten. Carey, säger Schumpeter, hade "liksom [Friedrich] List en stor vision" – men den åtföljdes av en alldeles förfärlig analys – "[a] deplorable analytical implementation" [1954, s 516–517]. På denna punkt citerar Schumpeter med gillande John Stuart Mills dom över Careys bok: "it is [the] worst book on political economy I have ever toiled through" [1954, s 516].

Schumpeters vision: Fas 1

Låt mig nu övergå från Schumpeters syn på begreppet vision till hur han själv såg på samhällsvetenskaperna, mera exakt till

den vision han som ung man hade av samhällsvetenskaperna och nationalekonomins roll inom dessa. Det är visserligen sant att Schumpeter själv hävdade att hans mål som vetenskapsman alltid varit detsamma; några år före sin död 1950 sa han exempelvis att "[my research program has] varied but always stayed the same – that of evolving a comprehensive sociology [read: social science] with a single aim" (Schumpeter [1944, s 1, 4]). Som jag snart skall visa kan man dock urskilja tre distinkta faser i Schumpeters arbete vad gäller hans vision av samhällsvetenskaperna: i sin första bok försvarade han nationalekonomins isolering från de andra samhällsvetenskaperna; i fas nummer två (som består av det briljanta ungdomsverket *Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung* eller *Teorin om den ekonomiska utvecklingen*) förespråkade han en slags ekonomisk imperialism; och i den tredje fasen argumenterade han att nationalekonomin måste samarbeta på ett mycket intimt sätt med de övriga samhällsvetenskaperna.

Schumpeters första verk hette *Das Wesen und der Hauptinhalt der theoretischen Nationalökonomie* eller *Den teoretiska nationalekonomins väsen och innehåll*; det publicerades 1908 och utgjorde hans sk habilitationsskrift. Huvuddelen av verket består av en entusiastisk genomgång av den walrasianska jämviktsteorin, och det framgår med all önskvärd tydlighet att Walras utgjorde den store mästaren för Schumpeter. Det 626 sidor långa verket innehåller dock också en hel del om den teoretiska nationalekonomins förhållande till de andra samhällsvetenskaperna – eller snarare om dygden i att inte ha några sådana förhållanden alls. Den teoretiska nationalekonomin mår bäst, säger Schumpeter, om den är isolerad; och han proklamerade vad han i detta sitt första verk kallar för nationalekonomins "Monroedoktrin": nationalekonomin skall vara helt oberoende av de övriga samhällsvetenskaperna [1908, s 536]. Vad

Schumpeter säger om relationen mellan nationalekonomien och sociologin, kan också gälla dess förhållande till statsvetenskapen, historien, filosofin, osv: "[sociologin] har lika lite att erbjuda oss [nationalekonomer] som vi har att erbjuda sociologin" [1908, s 553]. Den vision som Schumpeter hade på detta stadium av sitt liv var alltså centrerad kring nationalekonomien och uteslöt de andra samhällsvetenskaperna.

Schumpeters vision: Fas 2

De åsikter som Schumpeter uttryckte i sitt debutverk skulle han senare förkasta; han förbjöd att en andra upplaga gavs ut, och han refererade senare till sin bok som sin "ungdomssynd" (Schumpeter [1944, s 1, 4]). De idéer som genomsyrar Schumpeters nästa alster – mästerverket *Teorin om den ekonomiska utvecklingen* från 1911 – är också helt annorlunda, och man är därför berättigad att säga att denna senare bok representerar en ny fas – fas nummer 2 – i Schumpeters utveckling.

Att Schumpeters horisonter vidgats i *Teorin om den ekonomiska utvecklingen*, i jämförelse med debutverket från 1908, står inte minst klart från de berömda första raderna i Schumpeters verk. Här skriver han som bekant:

"Den sociala processen utgör en odelbar helhet. Från dess breda ström urskiljer och klassificerar forskaren sina ekonomiska data. Att kalla ett fakta för 'ekonomiskt' utgör den första i en lång rad av abstraktioner, som det tekniska kravet på att mentalt återge verkligheten tvingar oss till. Ett fakta är dock aldrig helt och hållet eller till 100 % ekonomiskt; det innehåller alltid andra – och ofta viktigare – aspekter" (Schumpeter [1934, s 3]).

Med dessa berömda rader anslår Schumpeter tonen i sitt mästerverk: nationalekonomin är i princip intresserad av *hela* den sociala verkligheten, även om den av epistemologiska och liknande skäl måste

begränsa sig till vissa bitar. Som vi alla vet så överskrider Schumpeter i sin analys av entreprenören de traditionella gränserna för nationalekonomin. Entreprenören drivs exempelvis av en "dröm" – uppenbarligen ett psykologiskt och inte ett ekonomiskt faktum; och entreprenören måste alltid slåss mot traditionens makt – uppenbarligen ett sociologiskt faktum (Schumpeter [1934, s 86–87, 93]).

Vad som är mindre känt än den berömda analysen av entreprenören i *Teorin om den ekonomiska utvecklingen* är att den första upplagan från 1911 även innehöll ett långt, avslutande kapitel om just nationalekonomins och de andra samhällsvetenskapernas relation till den sociala helheten. När Schumpeter förberedde den andra upplagan (som utkom 1926) tog han av olika skäl bort detta kapitel. Detta låter kanske som ovidkommande, bibliografiska fakta utan större intresse – men så är inte fallet. Den som idag läser Schumpeter på tyska, franska eller engelska använder alltid upplagan från 1926 och känner alltså inte till det avslutande kapitlet i den ursprungliga upplagan från 1911 – som dock är oerhört viktigt, just för en förståelse av Schumpeters vision av samhällsvetenskaperna.

Låt oss därför titta lite närmare på det sista kapitlet i *Teorin om den ekonomiska utvecklingen*. I huvudparten av sitt verk hade Schumpeter alltså lanserat sin teori om entreprenören – denne entreprenör som enligt Schumpeter utgjorde själva nyckeln till den ekonomiska utvecklingen och som stod för det dynamiska elementet i den ekonomiska processen. Walras' analys, menade Schumpeter, fungerade bara om den ekonomiska verkligheten antogs vara stationär – och måste sålunda kompletteras med en dynamisk teori om den ekonomiska utvecklingen och om ekonomiska förändringar. "I felt very strongly that [it] was wrong [to view the economy as stationary, as Walras had done]", skrev Schumpeter på 1930-talet, "and that there was a source of energy within the econo-

mic system which would of itself disrupt any equilibrium" [1989, s 166]. Denna "source of energy" var alltså *entreprenören*.

Fruktbarheten i Schumpeters analys av entreprenören står utom all diskussion idag – den var genialisk. Förmodligen tyckte också Schumpeter själv detta (han var aldrig blygsam inför sig själv!), och hursomhelst så menade han att samma slags analys också kunde appliceras på de övriga samhällsvetenskaperna – och med helt revolutionära resultat. Detta är orsaken till att man kan kalla denna fas av Schumpeters vision för "imperialistisk": huvudidén i hans analys av ekonomiska fenomen – teorin om entreprenören – utgjorde alltså enligt honom en nyckel även till de andra samhällsvetenskaperna.

Att så var fallet framgår med all tänkvärd klarhet från det sista kapitlet i *Teorin om den ekonomiska utvecklingen*. Det existerar "slående likheter", skriver Schumpeter här, mellan ekonomiska och icke-ekonomiska fenomen [1911, s 535]. Dessa likheter består i att samhällslivet i stort – precis som ekonomin – kan delas upp i två delar: en bit som är stationär (och där alltså en walrasiansk typ av analys är applicerbar), och en bit som är dynamisk (och där alltså en dynamisk – dvs schumpeteriansk! – analys måste användas). Så här skriver Schumpeter 1911:

"Vi kan urskilja två olika slags problem, inte bara när det gäller den ekonomiska teorin utan också på alla andra områden inom samhällslivet: nämligen att förklara [1] det som tenderar till jämvikt, och [2] det som tenderar att utvecklas och förändras" (Schumpeter [1911, s 540]).

Att detta inte bara var ett epistemologiskt problem för Schumpeter framgår av hans påstående att inom samtliga samhällsområden kan man dela in folk i två grupper – ledare (eller entreprenörer) och de som lyder:

"Inom varje del [av samhället] finns det så-

val statistiskt orienterade individer som ledare. De forra karaktäriseras av att de i huvudsak gör vad de lärt sig och att de uppför sig på ett traditionellt sätt...de senare [dvs ledarna eller entreprenörerna] karaktäriseras av att de hittar på nya saker och ändrar på traditionerna" (Schumpeter [1911, s 542–543]).

Schumpeters vision: Fas 3

Den tredje fasen i Schumpeters liv, vad avser hans vision av samhällsvetenskaperna (och särskilt då nationalekonomins roll i relation till dessa), inleddes ungefär tio år efter det att *Teorin om den ekonomiska utvecklingen* publicerats, dvs på 1920-talet. Det är vid denna tidpunkt som Schumpeter färdigställer den andra upplagan av *Teorin* och alltså tar bort det sista kapitlet om hur nationalekonomin (eller snarare teorin om entreprenören) utgör nyckeln även till de andra samhällsvetenskaperna. En annan viktig skrift i detta sammanhang är Schumpeters artikel om den historiskt sinnade nationalekonomen Gustav von Schmoller, som även den utkom 1926 (se Schumpeter [1926]). Medan Schumpeter i sin första bok från 1908 attackerat de historiskt inriktade nationalekonomerna och helt tagit de analytiska ekonomernas sida, så rekommenderade han nu såväl ett historiskt som ett sociologiskt perspektiv som komplement till den ekonomiska teorin.

Den term som Schumpeter använder för nationalekonomin i artikeln om Schmoller är "Sozialökonomik" – alltså ej "Nationalökonomik", "Volkswirtschaftslehre" eller "politische Ökonomik" (för att räkna upp de olika namn för sin vetenskap som de tyska ekonomerna hade att välja på vid denna tidpunkt). Själva termen "Sozialökonomik" ger en antydning om – och denna antydning är också helt riktig – att nationalekonomin måste vara "social", enligt Schumpeter, dvs även ta med det icke-ekonomiska i analysen. Med all sannolikhet hade Schumpeter lånat denna term från sin kollega, national-

ekonomen och sociologen Max Weber som på egen hand försökt bredda nationalekonomin kring sekelskiftet.

Under resten av sitt liv – dvs i ungefär 35 år – skulle Schumpeter hålla fast vid sin uppfattning av nationalekonomin som en "Sozialökonomik", för att använda hans nyckelterm på tyska. Man kan följa hans försök att studera olika aspekter av denna "Sozialökonomik" i hans stora verk från 1930- och 40-talet, som *Business Cycles* [1939] och *Capitalism, Socialism and Democracy* [1942]. Det är dock endast i det postumt utgivna verket *History of Economic Analysis* som Schumpeter försökte sig på att sammanfatta sina åsikter om "Sozialökonomik", och jag skall därför säga några ord om detta verk. I *History of Economic Analysis* argumenterar Schumpeter att man inte kan definiera nationalekonomin på ett analytiskt sätt; allt som man kan säga är att den består av ett antal överlappande sk fält – "an agglomeration of ill-coordinated and overlapping fields of research in the same sense as is 'medicine'" [1954, s10]. Summan av dessa fält, sammanfattar Schumpeter, utgör det som vi kallar för "economics" eller på tyska för "Sozialökonomik" – "en term som Max Weber", tillägger han, "gjort mycket för att introducera" [1954, s21].

"Sozialökonomik" består enligt Schumpeter av fyra sk fält eller samhällsvetenskaper: ekonomisk historia, statistik, ekonomisk teori och ekonomisk sociologi. Apropos det första av dessa fyra fält – den ekonomiska historien – säger Schumpeter att om han fick leva om sitt liv som nationalekonom, och endast kunde välja ett av dessa fyra fält, så är det den ekonomiska historien som han utan tvekan skulle välja. Fält nummer två är statistik – alla ekonomer måste förstå statistik, menade Schumpeter – och nummer tre är ekonomisk teori. Inom parentes kan det noteras att ekonomisk teori (som idag intar den mest prestigefyllda platsen inom nationalekonomin) alltså bara kom på tredje plats i Schumpeters "Sozialöko-

nomik". Det fjärde området som "the all-round economist" bör vara bra på, är "den ekonomiska sociologin" eller läran om de ekonomiska institutionerna.

Avslutande diskussion

Efter att på detta snabba sätt ha gått igenom de tre faserna vad avser Schumpeters syn på och vision av samhällsvetenskaperna och hur dessa bör vara relaterade till nationalekonomin, vill jag nu avslutningsvis och i all korthet jämföra dem.

I sin första fas argumenterade Schumpeter alltså för att nationalekonomin bara skall syssla med stationära processer à la Walras och inte ha något med de andra samhällsvetenskaperna att göra. Denna synpunkt får vi nog idag, menar jag, anse som överspelad.

Schumpeters andra ståndpunkt – att låta analysen av entreprenören stå som modell även för analysen inom de övriga samhällsvetenskaperna, samtidigt som dessas egna analysmetoder skrotas – kan nog ses som ett utslag av ungdomlig hybris hos Schumpeter. Idén är i och för sig ganska intressant att leka med i tanken – men den håller inte i det långa loppet.

Vad som då återstår – och vad som i min mening representerar en verklig pärla i Schumpeters verk, är idén om nationalekonomin som bestående av fyra olika fält: ekonomisk historia, statistik, ekonomisk teori och ekonomisk sociologi. Med hjälp av detta synsätt, menar jag, kan man öppna nationalekonomin – som fortfarande är tämligen slutentemot de andra samhällsvetenskaperna – för en rad intressanta erfarenheter och forskningsresultat i dess systerdiscipliner. En applikation av Schumpeters idéer skulle exempelvis vara att man vid nationalekonomiska institutioner inte bara anställer renodlade teoretiker, utan även ekonomhistoriker, experter på ekonomisk statistik och ekonomsociologer.

Men även vad gäller fas 3 i Schumpeters vision av samhällsvetenskaperna så

kan man känna en viss tveksamhet: det kan ju vara sant, som Schumpeter hävdar i socialekonomins anda, att den ekonomiska analysen kräver en viss input från de övriga tre "fälten" – men exakt hur skall detta gå till? När skall vi exempelvis använda ekonomisk sociologi snarare än ekonomisk teori, och hur länkar man samman alla bitarna i den sk socialekonomiska analysen – om det nu är detta som Schumpeter menar att man skall göra?

Svar på en del av dessa frågor kan man utan tvekan finna i Schumpeters egna skrifter: i *Business Cycles* sammanför Schumpeter exempelvis ekonomisk historia och ekonomisk teori, och i *Capitalism, Socialism and Democracy* ekonomisk teori och ekonomisk sociologi. Vi kan också dra lärdom från de olika arbeten som inspirerats av Schumpeter, inte minst från Erik Dahméns fina verk. Men även om vi berikats av dessa arbeten så återstår ändå många frågor. Frågetecknen hopas, och det verkar kanske som om Schumpeter lämnat oss i sticket genom att inte översätta sin vision till mera handfast vetenskap.

Låt mig dock avslutningsvis säga att denna situation inte nödvändigtvis behöver ses som något negativt och på denna punkt även anknyta till min inledande diskussion av begreppet "vision" hos Schumpeter. Det kanske är sant, som Schumpeter alltså hävdade, att det för stora vetenskapliga framgångar krävs såväl en vision som teknisk färdighet för att förverkliga visionen; och att Schumpeter med sin teori om en "Sozialökonomik" givit oss mera vision än instruktion, så att säga, för hur denna vision skall kunna förverkligas. Men paradoxalt nog är det kanske just här som styrkan ligger i Schumpeters vision idag. När en vision en gång har förverkligats – när man vet exakt hur den kommer att se ut, "with warts and all" som amerikanerna säger – så är den ju också på väg att dö som vision. Det ligger i visionens väsen att antyda vad som är o gjort, men som ändå kan göras. Keynes

vision inom nationalekonomin är ett exempel på detta; den har förverkligats och anses av vissa nationalekonomer vara helt utan liv idag. Schumpeters vision, å andra sidan, har ännu inte riktigt fått chansen att förverkligas; den förmår därför fortfarande att entusiasmera och inspirera.

Referenser

- Becker, J, [1983], "Joseph A. Schumpeter, Historian of Professional Economics: A Nonprofessional Perspective". *Research in the History of Economic Thought and Methodology*, vol 1, s 131–145.
- Schumpeter, J A, [1908], *Das Wesen und der Hauptinhalt der theoretischen Nationalökonomie*, Duncker & Humblot, München.
- Schumpeter, J A, [1911], *Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung*, Duncker & Humblot, Leipzig. Den andra upplagan utkom 1926.
- Schumpeter, J A, [1915], *Vergangenheit und Zukunft der Sozialwissenschaften*, Duncker & Humblot, München.
- Schumpeter, J A, [1918], *Die Krise der Steuerstaats*. Leuschner & Lubensky, Graz och Leipzig. För en svensk översättning, se s 82–137 i Schumpeter [1994].
- Schumpeter, J A, [1926], "Gustav von Schmoller und die Probleme von heute", *Schmollers Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft*, vol 50, s 337–388.
- Schumpeter, J A, [1934], *Theory of Economic Development*. Harvard University Press, Cambridge. Detta är en översättning av den andra upplagan [1926] av *Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung*.
- Schumpeter, J A, [1939], *Business Cycles: A Theoretical, Historical and Statistical Analysis of the Capitalist Process* (2 vol), McGraw-Hill, New York.
- Schumpeter, J A, [1942], *Capitalism, Socialism and Democracy*, Harper & Brother, New York.
- Schumpeter, J A, [1944], "Interview: Professor Schumpeter, Austrian Minister, Now Teaching Economic Theory Here", *The Harvard Crimson*, 11 april, s 1, 4.
- Schumpeter, J A, [1954], *History of Economic Analysis*, Allen & Unwin, London.
- Schumpeter, J A, [1989], "Preface to the 1937 Japanese Edition of *Theorie der wirtschaft-*

lichen Entwicklung", i Schumpeter, J A (red), *Essays on Entrepreneurs, Innovations, Business Cycles, and the Evolution of Capitalism*, Transaction Press, New Brunswick.

Schumpeter, J A, [1994]. *Om skapande förstörelse och entreprenörskap* (red R Swedberg), Timbro, Stockholm.

Swedberg, R, [1991], *Schumpeter – A Biography*, Princeton University Press.

Weber, M, [1946], *From Max Weber* (red H Gerth & C Wright Mills), Oxford University Press, New York.